PS5 Pääluku ryhmien sosiaalispsykologia -tiivistelmä (Oivallus 5)

Kpl 13

Normit ja roolit tukevat ryhmän toimintaa

- Ryhmä on joukko ihmisiä, jotka tavoittelevat samaa päämäärää.
- Ryhmissä on normeja, jotka ovat ryhmässä jaettuja käsityksiä siitä, miten ryhmän jäsenten kuuluisi käyttäytyä.
- Normit voivat olla julkilausuttuja tai piilonormeja.
- Ryhmän kiinteys eli koheesio viittaa ryhmän kykyyn pysyä koossa. Se voi perustua esimerkiksi ystävyyteen tai ryhmän yhteisiin päämääriin.
- Sekä tehtävä- että tunnetavoitteet ovat tärkeitä päämäärien saavuttamisen kannalta.
- Rooli tarkoittaa odotuksia, jotka ryhmä kohdistaa tietyn jäsenensä käyttäytymiseen.
- Roolien välille voi muodostua rooliristiriitoja

Johtajuus yhdistää yksilöt ryhmäksi

- Johtajuus on toimintaa ryhmän jäsenenä ja edustajana.
- Johtaja pyrkii ohjaamaan muita ryhmän jäseniä siten, että se saavuttaa tavoitteensa.
- Johtajuutta lähestytään sosiaalipsykologiassa vuorovaikutussuhteena.

Ryhmä yhdenmukaistaa päätöksentekoa

- **Konformisuus** tarkoittaa enemmistön näkemyksiin mukautumista.
- Solomon Aschin 1950-luvun alussa tekemässä kokeessa osallistujien piti vertailla janojen pituuksia toistensa kuullen. Kokeen kahdeksasta osallistujasta kuitenkin vain yksi oli todellinen koehenkilö, muut tutkijan värväämiä apulaisia.
- Valekoehenkilöt väittivät, että selvästi eripituiset janat olisivat saman mittaisia
- Aschin janakokeessa 38 % koehenkilöistä vastasi helppoon kysymykseen väärin, koska muut ryhmän jäsenet vastasivat samalla tavalla.

Ryhmäpolarisaatio

- **Ryhmäpolarisaatio** on ilmiö, jossa ryhmän jäsenten mielipiteet kärjistyvät enemmistön edustaman kannan suuntaan.
- Ryhmäpolarisaatiota selittävät informaatiovaikutus ja normatiivinen vaikutus.
- Informaatiovaikutuksessa hyväksytään enemmistön näkemykset, normatiivisessa vaikutuksessa ei haluta erottua joukosta ja horjuttaa ryhmän yhtenäisyyttä.
- Ryhmäpolarisaatio voi äärimmillään johtaa **ryhmäajatteluun** (”groupthink”).
- Ryhmäajattelulla tarkoitetaan ilmiötä, jossa ryhmän päätöksenteossa pyritään yksimielisyyteen sen sijaan, että otettaisiin erilaiset näkökulmat huomioon.

Kpl 14

Arvioimme ihmisiä stereotypioiden pohjalta

- **Stereotypia** tarkoittaa oletuksia sen pohjalta, että ihminen kuuluu johonkin ryhmään.
- Stereotypiat voivat helpottaa tiedonkäsittelyämme. Ne ovat kuitenkin haitallisia, jos ne rajoittavat yksilön toimintamahdollisuuksia. Stereotypiasta voi myös muodostua itsensä toteuttava ennuste.
- Ennakkoluulot pohjautuvat kielteisiin stereotypioihin.

Omaa ryhmää suositaan

- Sisäryhmää suositaan ulkoryhmän kustannuksella.
- **Realistisen konfliktin teorian** mukaan sisäryhmää suositaan varsinkin tilanteissa, joissa molemmat ryhmät tavoittelevat samoja rajallisia resursseja.
- Jos yksilö voi liittää myönteisiä mielikuvia ryhmään, johon hän samastuu, vahvistaa se todennäköisesti hänen itsetuntoaan.

Ryhmien välisiä ristiriitoja selittävät teoriat

Teoria	Miksi sisäryhmää suositaan?
realistisen konfliktin teoria	konkreettiset resurssit
sosiaalisen identiteetin teoria	myönteisen minäkuvan rakennus
suhteellisen deprivaation teoria	toisiin ryhmiin vertailun aiheuttama puutteen kokemus
uhkateoria	uhan kokemus

Ratkaisumalleja ryhmien välisten suhteiden parantamiseen

Teoria	Miksi sisäryhmää suositaan?
dekategorisointi	yksilöllisyyden korostaminen
yhteinen sisäryhmäidentiteetti	ryhmärajojen häivyttäminen
ristiinkategorisointi	päällekkäiset ryhmäjäsenyydet
kontaktihypoteesi	eri ryhmiin kuuluvien yksilöiden myönteinen kohtaaminen

Kpl 15

Individualismi

- Individualistisissa kulttuureissa arvostetaan yksilön omaa toimintaa ja sitä, miten hän pystyy menestymään verrattuna toisiin.
- Ihmiset rakentavat minäkäsitystään pitkälti sen pohjalta, miten he eroavat muista.
- Individualistisissa kulttuureissa arvostetaan yksilön omaa toimintaa ja sitä, miten hän pystyy menestymään verrattuna toisiin.
- Ihmiset rakentavat minäkäsitystään pitkälti sen pohjalta, miten he eroavat muista.

Kollektivismi

- **Kollektivistisissa**, yhteisöllisyyttä painottavissa kulttuureissa korostuu sopeutuminen ja sitoutuminen yhteisön toimintaan.
- Minäkäsitystä rakennetaan suhteessa muihin yhteisön jäseniin ja heidän ominaisuuksiinsa.

Erot kulttuurien välillä

- Kulttuurien välillä on eroja esimerkiksi tunteiden ilmaisussa ja valtaetäisyydessä.
- Valtaetäisyydellä tarkoitetaan sitä, kuinka suuri merkitys ihmisten välisellä arvojärjestyksellä on ja miten helposti kulttuurin jäsenet sen hyväksyvät.
- Esimerkiksi Suomessa valtaetäisyydet ovat pienet – presidentin saattaa kohdata, vaikka kadulla kävellessään.